

TIDEN

Vad har hänt?

SVERIGES FÖRSTA SOMMAR-GRAND PRIX för bilar, som anordnats av K. A. K. och gick av stapeln i Norra Vram i Skåne inför 60,000 åskådare, inleddes med en svår olycka: redan efter ett par minuter hade en kollision inträffat, som kom att kosta en människas liv, flera sårade, 7 i grund förördade vagnar och ett hus nedbrunnet till grunden. Åsikterna om den bestående nyttan av liknande motortävlingar växlar, och många ha frågat sig om den är värd priset. Särskilt om den är värd priset. Särskilt om den är värd priset. Särskilt om den är värd priset.

MYTERIET I KARLSKRONA har föranlett åtskilliga undersökningar av förhållandena beträffande loget och förplånad, varvid det framgick att maten inte hällit måttet. Försvarsministern själv har vidtagit en grundlig inspektion och man får hoppas att han lyckas tränga in till sakens kärna. Åtskilliga förbättringar föreslås, bl. a. anställandet av en husmoder och fackutbildad personal.

Det tycks i varje fall vara en samhälls självklara plikt, att så länge försvarskvarter som en dess angelägenhet och institution, börja för att de som arbeta därinom få sin tillfredsställelse förplånad och värd.

MUSSOLINI, SOM MER OCH MER börjar bli pampen i Europa, som statsmannen reser och hälsar på och frågar om råd har uttalat slutordet om Londonkonferensen. Han fördöjer icke dess fiasco och framhåller vilken katastrof detta plus fiasco i Genève skulle ha inneburit om han inte i tid ordnat fryktspakten! Men nu, säger Mussolini, måste ordet konferens för några år framåt försvinna ur den internationella politikens ordbok. Det förgångna måste glömmas. Endast genom avfallsamt kunna utsvävningar rättas till.

Vad säger MacDonald?
GANDHI HAR VAGRAT att uppge sitt passiva motstånd och till straff här för återigen häktats tillika med sin hustru. Kraftmätningen med engelska imperiet fortsätter.

Lydia Wahlström:

Den tyska kyrkofrihetens självförnekelse.

I dessa dagar, när tyskarna som bäst söka bli av med sin mindervärde-känsla genom att yvas över sin ariska-ras, som är bestämd att besitta jorden, måste det slå en svensk, att Tysklands historia visar så litet av den frihetsanda, som vi är äro väna att betrakta som något utmärkande för just germantolk. Vad vi framför allt observera i det gamla heliga romerska riket av tysk nation, som den officiella titeln alls sedan medeltiden lydde, är dels den starka prägnin av järnhard romersk rätt och romersk kyrkolag, dels feodalismen med smaltur-förtryck och böndernas livegenskap, som i Preussen kvarstod ännu 20 år efter franska revolutionen.

Detta borde kunna komma oss att fatta, varför det stora landet alltjämt så lydigt och atminstone skenbart utan knot lägger sig vid sin herres fötter. Tyskland har visserligen i sextio år hållt en riksdag med allmän rösträtt, men sextio år har ingen lang tid av en historia om nära tio århundraden, och för övrigt har Preussens byråkratiska och reaktionära författning söjt för att riksdagen under kejsardömet till blev förtämligen oskadlig.

Det är självklart, att denna påfallande brist på demokrati också måste ha inverkat på den kyrkopolitiska och religiösa utvecklingen. Det fanns dock en tid,

när det lägre folket i samband med reformationen höll på att arbeta sig fram till frihet och människorätt, nämligen under bondeupprett 1525, och hade reformationen därvid förtäff att taga rörelsen under armarna, är det möjligt, att även i socialt avseende en ny dag redan da skulle randats för Tyskland. Men Luther hade icke Wycliffes frutsättningar att genast inse reformationens sociala betydelse eller rättare sagt: han uttredde från att den inre religiösa omdaning smångom också skulle medföra en social. Böndernas krav voro så formulerade, att de ganska tydligt uttryckte vad vi kanske numera skulle kalla ett slags »kristlig socialism», och Luther lade sig i början också ut för de oppro-riska i en skarp skrivelse till furstar och adel. Men med stigande framgång förlorade bonderörelsen allmer sin religiösa karaktär; och bönderna övergingo till rent anarkiska våldsåda, som gjorde reformatorn så förtvivald, att han utstod en ny skrivelse till furstar och adel, denna gång med uppmaning att slå ned den gudlösa rövar- och mördröken. För opprorets vidare oden hade nog ingen-dera skrivelsen någon starkare betydelse men slutet blev, att bönderna lodo ett avgörande nederlag, som för framtiden skärpte och befäste livegenskapen.

(Forts. å sid. 2).

Front mot reaktionen.

Kongressen för kvinnans ekonomiska frigörelse — med andra ord, den tredje Open Door-kongressen, avslutades de sista dagarna i juli. Den hölls med stat och värdighet i senatshuset i Prag och var föremål för opporäkenskap och hedersbe-tygelser från sival myndigheter och säll-män. Bl. a. hade fyra regeringar som all-observatörer och den tjeckiska regerin-gen själv föredraddes vid kongressen av en representant.

— Kongressen var i många avseenden högst intressant, säger vår svenska delegat, fruken Ingeborg Wallin, som nyligen kommit hem från Prag. Vad man särskilt fäste sig vid var det stora intresset från en del österrikiska länders sida, t. ex. Bulgarien, Rumänien, Jugoslavien, Österrike, Lettland. Bland de övriga länderna delegater var det många, som Tiede- varvets läsare känner väl till och som är bekanta för den svenska allmänheten sedan kongressen i Stockholm för två år sedan. Från Danmark, som tillika med England hade det största antalet delegater — eller sju stycken — hade fru Julie Arenholt och fru Anna Westergaard kommit, från England Open Door inter-nationalens ordförande och sekreterare fruken Chrystal Mac Millan och fru Le Sueur, samt ordföranden i den engelska kongressen, söriska initiativtagare fru Ab-bott, från Belgien fru De Craene van Duuren — för att ut tura nämna några.

De båda huvudfrågorna på programmet var »jull kvinnans ställning i frivärks-arbetet samt kvinnornas ställning inom försäkringen», men man kom också att be-röra andra saker, bl. a. i samband med de olika grenarnas och anslutna förening-garnas rapporter. Det kan nämnas att Sverige är representerat i Open Door In-ternational dels genom den Svenska Open Door Uttingen, som bildades strax före kongressen år 1909, dels genom de kvinnliga sörismannaförbundens cen-tralråd, som antist sig under vid Ber-lin-kongressen 1929. Andra länder där det

finns anslutna grenar av O. D. I. är Storbritannien, Tyskland, Tjeckoslovakien, Belgien och Danmark, medan exempelvis Finland och Frankrike representeras av föreningar, som anslutit sig.

I anslutning till Open Doors ledande princip om personlig frihet att själv välja sitt arbete, oberoende av kön och civil-stånd, antog kongressen en resolution, där man påpekade betydelsen av att fysisk träning ingår även i de unga flickornas uppfostran. Det är inte med sanningen överensstämmande, säger resolutionen bland annat, när man gör gällande att det är något nytt när kvinnorna vill utlösa ävens ansträngande arbete och det är fullkomligt ohistoriskt att påstå att de lämpar sig endast för s. k. »fina», ställe-sittande och inomhusarbete — oberoende av hur de kan försörja sig därpå. De unga flickorna bör genom uppfostran i fysiskt hänsedande tränas för olika slags arbete likaväl som pojkar.

Nattarbetskonventionen och 40-timmarsveckan.

Nattarbetskonventionen stod också på dagordningen. För det första med anledning av förslaget om införande av 40-timmarsveckan. Utan att uttala sig om 40-timmarsveckan över huvud taget, hävde kongressen att en sådan omläggning av arbetstiderna nödvändigt kräver en revision av nattarbetskonventionen, då kvinnorna annars skulle bli alltför orättvis belastade i konkurrens. Kongressens uttalande samtidigt att en allmän för-körning av arbetstidens livväl borde medföra inskränkning i nattarbete för både män och kvinnor.

Kravet på revision motiverades slutligen också av Haagsdomstolens uttalande förra hösten, som föreskrev att nattarbete skall gälla även kvinnor i ledarställning — väntat man befars att ävens kontors- och lik-nande arbete kommer att beröras.

(Forts. å sid. 4)

Hagar Olsson:

Stenen vid Raivola.

E

Se, här är evighetens strand, här brusar strömmen förbi, och döden spelar i buskarna sin samma ontonga melodi.

Förutom dessa ord endast nämnet: Edith Södergran.

Tal hölls, blommor och kransar nedlades, men starkare än allt detta, starkare än alla ord och ceremonier talade den stumma stenen i sin egenartade rena skönhet. Mitt bland gamla hus och fall-färdiga plank fran en förgången idyll, som övergått i misär, stod den där och vittnade om skönhetens oböjliga väsen, om ordets okuvlighet, om inspirationens makt. När jag lyssnade till den grå-graniten på Edith Södergrans grav, lykte jag mig genom skellerna förinmina klangen av Horati ord: »Jag hätar den övriga massan och stöter den ifrån mig. Tigen stilla: jag, musernas präst, sjunger för gossar och flickor sånger som man aldrig förir har hört.»

Edith Södergran var i högsta grad en exklusiv diktare, en av dem som stöter den övriga massan ifrån sig. Hon var inte förgäves en lärjunge av Schopenhauer och Nietzsche. Med intelligens-aristokraterns förakt vände hon sina vapen mot massan och deklarerade öppet att den diktade endast för den sällsyn-ta individen, den invigda människan. Sa-dan var hon i sitt första övermodiga ske-de och man kan inte förvåna sig över att hennes dikt och hennes uppträdande väckte förargelse. Det måste ske, vad helt i stil med henne och är ingen-ting att eftertråta över. Hade man lyssnat nogare — och en annan gjor-de val det — hade man i hennes sken-bart och exklusiva diktning kunnat urskilja den ton av renhet och djup skuldslut omedvetenhet som ut-märker det skapande geniet. Redan vid det första anslaget hördes denna ton från Edith Södergrans lura och vid de maktiga slutackorden dominerade den helt hennes spel. Hon var inte exklusiv på grund av effektsökeri, hon var det emedan hennes egen kallelse fördrade att hon skulle frigöra sig från allt beroende av en lättköpt popularitet, rena sig från allt slagg, hårda sig i strid, mötgång och ensamhet. Därför var hon så fordrings-full gentemot sig själv och den som skulle lyssna till hennes sång. För hen-ne var det inte nog att sjunga sånger som folk tyckte om att höra, läsa, väck-ra, idylliska visor. Hon ville en sång som skulle »omvända alla till en heliga-re gud» — en ny sång och nya lys-san-dande hjärtan.

»Tigen stilla: jag, musernas präst, sjunger för gossar och flickor sånger som man aldrig förir har hört.»

Nu har gossarna och flickorna börjat lyssna till de underliga sångerna. Jag har hört många människor säga att de inte kan fatta hur det kom sig att de till en början inte förstod Edith Södergran. Nu synes hon dem så klar, skönheten i hennes diktning så uppenbar. Och helt unga människor har kommit till mig och berättat att de »upptäckte» Edith Södergran. Ingen har visat dem vägen till henne, de har upptäckt henne på egen hand, och det tycks dem att ingen diktare talar så helt deras eget språk som hon.

Det är inte så förvånande, detta, som det kan tyckas. »Tiden har börjat förstå sitt eget språk, det är allt. Med eller utan sin vilja har andarna tvingats ned i smältdegeln under dessa år. Mången som själv säkert hånade den lidelsefulla profetiska andan i Edith Södergrans diktning och stöttes tillbaka av dess antife-siska spänningsmoment, dess stridsklang, dess bota brottning med jord och kos-mos, har själv fått vandra från Getse-mane till Golgata — detta Golgata där den gamla människan dör och den nya födes. Hennes edliga och stränga språk är inte längre så främmande för män-niskorna som det var då hon först fram-trädde, hennes apokalyptiska Oud som kramar om världen, när han vill skapa ånyo, har visat sig i sitt majestät i da-gens historiska skeende. Den en gång så förhånade och oförstådda talar det diktpråk som tidens egen lidelsefulla an-de söker och förstär.

Om så icke vare fattig skulle stenen i Raivola leke stå där en står.

Men vad är det hon talar om, den gamla modern? Hon står lutad mot stenen och talar om kärleken. Hon talar om en ande som sökte visdom hos filosoferna och lärde sig förakt, men som inte för-förtroddes och inte gav sig någon ro in-nan det gudomliga svaret kom: Jag är dew du älskar och alltid har älskatt! Hon talar om hur denna ande fick stillhet och ro i den kraft som uppfyller och fullbor-dar, i kärlek.

I trädgården lyste vinbärsklassarna röda, de härliga gamla träden stod i fyl-lig högsommargrönska och solen sken över allt. Över det glittrande gräset, de mönande gula hallonen, den lilla halv-blinda grumman och den blomstermyr-kade gaven. Mot denna idylliska skön-het stod den höga smala stenen så sträng och sluten, som en inre visshet. Så såg jag stenen i detta ögonblick — en sym-bol för det oförgångliga i Edith Söder-grans diktning. För det som består även när den seger hon nu vunnit förblök-nats: den djupa kemilighetsfulla stillheten som finns innesluten i allt vad hon skrivit, bortom det lidelsefulla fästebetonade, det disharmoniska, det förgångliga, och som i underbar klarhet kommit till uttryck i hennes sista dikt.

Se, här är evighetens strand —

Veckovakten

Vi bekänna oss till demokratiens idé.

Maria Lazar
inleder i veckans nummer en serie artiklar om

Kvinnan i Tredje Riket.

Från tvänne slagfält — och från ett tredje av Anna T. Nilsson

Ett nytt kvinnofeal.

Johan Falk: Böcker.

Läskert och hälsosamt
i smörgåbsbedet

UPLANDSKUBBEN

I hygienisk förpackning hos Eder handlande.

Undvik efteraningar!

Begär uttryckligen Uplandskubben!

TIDEVARVET

Radikal politisk veckotidning.

REDAKTÖR:
Carin Hermelin.
ANSVARIG UTGIVARE:
Ada Nilsson.

Utkommer varje helgfrid lördag.
Trievaldsgränd 2, 3 tr., Stockholm. Tel. N. 48 42.

ADVOKATER

Ledamöter av Sveriges Advokatsamfund

Eva Andéns Advokatbyrå

Inneh.: *Eva Andén.*
Norrlindsgatan 18.
Tel. 75 75, 75 76
STOCKHOLM

Specialitet: Familje- och arvsrätts Brottsredning och testamenten, För valtningsuppdrag. Även skriftliga förfrågningar.

Advokat Hugo Lindberg

KUNGSGATAN 6, STOCKHOLM
Tel. Växel: N. 333 15.

Stockholms Yngre Tandläkares Förening.

Kvinnliga tandläkarens klinik.

Ad. Fredr. Kyrkog. 1 (v. Sveavägen)
Leg. tandläkarna Astrid Gyllencreutz, Ingrid Huss, Ruth Öbrilng.
Tid pr. tel. 20 03 73. Särskild mottagning för barn. (tandl. Huss.)
Månd., onsd., fred. 3.30—6.

Klockarebolagets

(f. d. Wissnells, etabl. 1818)
Begravningsbyrå & riksfiskfabrik
Fabrik och utställning:
Skoppengatan 39
Telefoner: 67 34 36 — 61 20 98
Efter affärstid: Enskede 29 30
Filtalor: Agnegatan 40. 53 35 28
S:t Paulsgatan 15. 40 30 87
Ombud för Sv. Eldbegängelseföreningen

Eldbegängelsen

är den bästa formen för förvärdning av de avlidnas stoft. Upplysningar om eldbegängelsen lämnas å S. E. P. Svenska Eldbegängelseföreningens (S. E. P.) Stockholmsavdelningens byrå, Sveavägen 25, 2 tr. (hiss). Tel. N. 22 90. Vardagar kl. 9—4, lördagar 10—2.
Medlemsavgiften i föreningen är en gång för alla för medlemmar i Svenska Eldbegängelseförsäkringskassan Kr. 3.—, för i annan begravningskassa inskrivna Kr. 5.— samt för andra Kr. 10.—
Föreningens tidsskrift »Ignis» Kr. 2.50 pr år (årl.).
Medlemskap i Sv. Eldbegängelseförsäkringskassan består av efterlevande från kostnader och består med den dödes begravning. Låva premier.

Alma Axelssons FÖRLOSSNINGSHEM

LINNÉGATAN 19
Mottager inackord även för längre tid. Tryggt och egen. värt.
Tel. 778 24.

Liljesjöbbs

Parfumeri- och Sjukvårdsaffär
STOCKHOLM

Butiker:
Fridhemsgatan 16 — Tel. 50 90 82.
Hantverkargatan 85 — Tel. 50 56 85.
Sveavägen 100 — Tel. 31 70 25.

Aderbärstrumpor — Hälfotsinlägg — Maggordlar — Bröckband — Sanitets- och Förbandsapparater — Katalog gratis.

Rätts hjälp

10—12 och 1—4. Moderata arvoden även för mindre bemöfl.
Bouppteckn. fr. 12 kr. Lösehandskontrakt 6 kr. Testamenten 7 kr. samt dömsmed jämte förl. ärenden till samma låga pris. E. O. Hovr. not. I. TORNA, Stureplan 13, IV. Tel. 10 33 96. Mott.-tid 2—3, 6—7.

Den 12 Aug. 1933.

Vi bekänna oss till demokratiens idé!

I den reaktion som nu tycks utbreda sig även till de mest beprövade »frihetsländer», är de schweiziska kvinnornas upprop till den 1 augusti en hoppgivande ljuspunkt. I bestämda ordalag hävdas här nödvändigheten av att den till raser, språk och trosbekännelser brokigt sammansatta schweiziska nationen av intresse för sitt eget bestånd och blomstrande måste hålla fast vid demokratiens princip med dess samfälliga ansvar i det offentliga livet och dess inbördes samhörighet.

De schweiziska kvinnornas paroll är undertecknad av ledarna för 20 kvinnoorganisationer, representerande såväl politiska som sociala och yrkessammanslutningar. Bland undertecknarna märkas sålunda de katolska och israelitiska kvinnoförbunden, Schweiziska sektionen av Internationella Kvinnoförbundet för fred och frihet — genom fru Clara Ragaz, Rösträttsförbundet, men också organisationer sådana som socialarbetarnas förbund, de kvinnliga kärnsammanslutningarnas förbund och andra fackligt betonade organisationer.

Denna målmedvetna samling omkring en idé, fri från all förskräckelse för att framträda »politiskt» och säga sitt ord i debatten, är ett glädjande tecken på att kvinnorna här verkligen fattat ett ögonblicket är avgörande. Det fullständiga av kvinnoreaktion från helt annat håll, nämligen Open Doorkongressens protresolutions mot Hitlers behandling av de yrkesarbetande kvinnorna i Tyskland, en resolution som fattades vid ungefär samma tidpunkt som de schweiziska kvinnoförbundarnas. Det är nyttiga påminnelser om kravet på aldrig svikande aktivitet från kvinnornas sida. Ty de om några ha i dessa dagar anledning att besinna sin ställning till demokratin och diktaturen, att prova sin förmåga och vilja att påtaga sig sin del av ansvaret och vedermörderna för demokratiens förbättring och framgång. Vem som än in dra fördel av diktaturen — kvinnorna göra det sannerligen icke. Demokratiens idé är en levande idé. Den måste fullföljas, utbyggas och förverkligas för varje tid efter dess krafter och förutsättningar, med det därav följande beskrändet och omgestaltandet av fenomenen, till en allt högre ändamålsenlighet. Den kräver livaktighet och även offer.

Den bekännelse till demokratiens idé, som de schweiziska kvinnorna uttalar, får måhända tas som ett ljfvettsrikt tecken på kvinnlig vilja till frihetens försvar.

Den tyska kyrkofriheten.

(Forts. fr. sid. 1.)
Men för den tyska reformationens ställning till de politiska sociala frågorna fick Luthers uppträdande följder, dem han själv icke kunde överskåda. Genom sitt väjdande till furstetakten, som icke bar svärdet förgäves, hade han rakt mot sin egen önskan för framtiden fört den protestantiska kyrkan in i ett allt starkare beroende av staten och därigenom bidragit att öka furstarnas maktlystnad in till bara i Tyskland, utan även i de nordiska länderna, vilkas reformation tog mönster från den tyska. Religionens fred i Augsburg 1555, som lät den tyske fursten bestämma sitt lands religion, satte kronan på verket.

Den lutherska kyrkan drevs från sin ursprungliga positionella hållning till obetingad böjlighet

Inför den överhet som fanns till och därför också, som Paulus säger, måste vara »skickad av Gud». Det var på detta sätt, som de kända apostoliska orden om att »den som sätter sig emot överheten, sätter sig mot Guds skickelse», kommo in i den lutherska katekesens s. k. »Hustavla», där de i hög grad bidragit både till den löjligt mot statsordningen och den bondetroget och stagnation, som så ofta präglad de lutherska landskyrkorna. I Karf Nordlunds doktorsavhandling får man en intressant inblick i hur smidigt Laurentius Petri vid tiden för Erik XIV:s avstättning — naturligtvis icke utan inre strid — till sist väsentligt taga all opposition till fanga under lydheten för »den överhet som var». Det var ju vad han fått vänta sig vid redan under Gustav Vasas hårda regemente, som så starkt präglades av konungens förbindelser med det tyska småfurstedömet. Och exemplet från Tyskland har utan tvivel också spelat en roll för tillkomsten av Karl XI:s ännu gällande kyrkolag, som gjort, att man in på senare tiden icke utan fog kunnat kalla vår svenska statskyrka för »staten», för så vitt den ordnar sina religiösa angelägenheter.

Karl XI:s envalde utgjorde dock lyftigtvis endast en parentes i en för övrigt tämligen konsekvent utveckling till riksdagsväldet, medan Tyskland däremot ändra till 1848 och i verkligheten ända längre bibehöll en tämligen obegränsad furstetakt. Överallt möta vi i Tysklands historia samma underdanighet, som konstens förevigt likaväl i Heinrich Manns groteska karikatyr »Der Unterthan» i de djupet allvarliga Berlin-skulpturerna, där obetydliga Hohenzollernare stå som dryga beskyddare framför Luther och Leibnitz, Goethe och Schiller.

den nuvarande tyska protestantismens maktlöshet gentemot nazismen,

som förtärligt karfagts i en artikel av den svenske kyrkoherden i Berlin, Birger Fowell (Sv. D. 2 juli). Före novemberrevolutionen 1919, som gjorde Tyskland till republik, funnos där icke mindre än 28 tämligen statligt stödda protestantiska landskyrkor. År 1922 fingo dessa en gemensam organisation i det Evangeliska kyrkoförbundet, som hade en friare ställning gentemot staten. Men liksom den tyska republiken aldrig lyckades genomföra nå-

gon verklig demokrati, så var det också med kyrkan: vid sidan av det årligen sammanträdande kyrkomötet hade Kyrkoförbundet sin byråkratiska toppunkt i en juridisk »kyrkopresident» och en prästerlig vicepresident». Så kom emellertid den nationalsocialistiska strömningen, och den fick 1932 sin religiösa motsvarighet i »Trosrörelsen tyska kristna», som genast fick Hitlers beskydd — naturligt nog, då den bl. a. ville utesluta kristna judar från kristen gemenskap. Efter Hitlers seger i mars 1933 blev denna rörelse stark nog att kräva omgestaltning av kyrkan till en riksenhet i likhet med den nazistiska statens —

en enhetlig »evangelisk kyrka av tysk nation».

Men även på politiskt kyrkligt håll längtade man efter enhet och överlämnade därvid reformens utarbetande helt naturligt åt kyrkopresidenten Kapler, som bl. a. vid ekumeniska mötet 1925 i Stockholm nobelt och taktfullt representerat den tyska protestantismen. Denne tillkallade två medhjälpare. I slutet av april fick man emellertid meddelande om att Hitler utsett en förtroendemän för kyrkofördrag, nämligen en dittills jämförelsevis okänd regementspastor Müller från Königsberg, som i egenkap av förtroendemän för Tyska kristna ställdes vid Kaplers sida i ledningen av det kyrkliga enhetsverket. Och nu yppade sig genast svårigheter, ty Tyska kristna krävde, att den nya riks kyrkan obetingat skulle erkänna den nazistiska statens överhöghet,

välja nazistisk riks biskop och upptaga endast medlemmar av »arisk ras».

Den rent kyrkliga riktningen svarade hälpen med bestämdhet, att man borde handla utifrån »kyrkans eget väsen», varför riks biskop borde utses icke av regeringen, utan av den redan tillsatta 3-mannakommittén. Detta föränledde visserligen Tyska kristna att stryka den anstiftliga »rasparagrafen», men när sedan den av kommittén till biskop föreslagna Friedrich von Bodelschwing fick övervägande majoritet inom landskyrkorna, utlovade Müller för sitt parti — betecknande nog i ett radiotal »till tyska folket» — en förbitrad kamp. Och fast icke ens Tyska kristna kunde förneka Bodelschwings utomordentliga lämpighet för kallet, hade den nazistiska fanatismen redan tagit dem så fatt, att

de ifrågasatte lagligheten av att välja annan protestantisk riks biskop än den som hade den katolske rikskanslerens obetingade förtroende.

Nu började ett undermineringsarbete mot den kyrkliga riktningen, och då Kapler i slutet av juni av hälsoskäl avsåde sig befattningen med omdanningverket, tillsatte preussiske kyrkoministern på midsommardagen en viss Jäger till statskommisarie — obs. den från Stralsund-regeringen och bolsjevismen hämtade telets — för samtliga evangeliska kyrkor i Preussen. Då sådana den preussiska staten direkt tagit parti för Tyska kristna, ansåg sig Bodelschwing icke kunna utträtta något, utan avsåg sig sitt biskopsämbete. Och nu i slutet av juli, ha valen till den nya kyrkostyrelsen redan försiggått — med hur pass stor frihet får man lämna därhän — och gett till resultat

Matilda Widegren 70 år.

När Matilda Widegren, Fred och Frihets första — och enda — ordförande sedan 1919 och känd för sitt övertygade fredsarbete, fylld 70 år i måndags var det ju en självfallen sak att många, många medarbetare, vänner och skyddslingar som under årens lopp blivit inspirerade och hjälpta av hennes glada och förhoppningsfulla arbetslag, skulle vilja säga henne en lyckönskan. De många lyckönskningarna hade nu samlats på ett för Matilda Widegrens arbete säkert helt väsentligt bidragande sätt, nämligen i en penningsumma, som skall göra det möjligt för henne att genom resor och annan propaganda fortsätta sina strävanden för frihet och fred.

Tidevarvet bröken Widegren berättar om sina framtidsplaner — vi fråga till att börja med efter de närmaste tio åren!

— Mina önskingar sträcker sig nog längre än över tio år, svarar fröken Widegren, de är både djärva och stora. Den viktigaste uppgift som nu vilar på kvinnorna anser jag vara att arbeta för en sund demokrati. Vi måste förenas i arbetet om fred och rättfärdighet och framträdligt arbeta på internationell natur. Detta är ju egentligen Fred och Frihets gamla program, men nu tror jag det gäller att i mer än förr. Vi får tänka på, att det inte är nog att vara i en förening, som har demokrati, fred eller frihet på sitt program. Många kvinnor låter sig nöja med det. Men var och en måste på sin plats utföra vad hon kan i arbetet.

Vad som särskilt figger mig om hjärtat är arbetet för alla folk som behöver hjälp, folk av blandade nationaliteter och gränsbefolkningar. Särskilt de östeuropeiska problemen är nu aktuella och vi hoppas inom Östeuropeiska kommissionen att möjligen få en kvinnokonferens till stånd i den frågan till hösten.

— Jag måste riktigt be att få uttrycka, fortsätter fröken Widegren, vilken stor tacksamhet och glädje jag känner över vilja till min födelsedag. Utan den hade vi varit så handiappade, hade inte kunnat göra mycket. Personligen har det också för mig varit en gränslöst stor glädje att få mottaga detta förtroendebrev för mitt arbete, att ännu få fortsätta att arbeta fäst upp år 70 år.

— Jag gör också upp de mest högtlyggande planer om alla de resor, på vilka dessa pengar skall föra mig. Först till Genève, så till Östeuropa, nästa är kanske till Balticum, Riga — — —

Men först får vi se hur långt det räcker, slutar fröken Widegren. Huvudsaken är att vi söker samarbetet och inte böjer oss under fördomarna! Casan.

en majoritet av mer än 80 procent för de kyrkliga nazisterna.

Härefter torde Müller vara säker om biskopsvärdigheten, och det återstår att se om den nybildade statskyrkan skall få behålla ens den frihet för bekännelse och gudstjänst, som den dock förbehållit sig. Sveriges protestanter kunna endast beklaga denna seger för våld och våld, men de behöva därför icke anse sina tyska trosfränders sak förlorad. I alla världens vapen ha i längden kunnat kuvas andens frihet. Det vore emellertid icke så underligt om Tysklands kristna just nu på öika håll hade sina blickar riktade mot Sverige. Här egen protestantism, som en gång gett så kraftig hjälp åt den tyska, borde nu minst av allt kunna låta sig lockas av Tysklands reaktionära strömningar. Det är intet nationalsistiskt övertro, utan endast en historisk sanning, att vi svenskar framför andra folk ha ärt både den gemensamma kyrkofrihetens och den protestantiska trosfrihetens stora förpliktelser. Lydia Wahlström.

Sörmans Thé
uppskattas av alla älskare. Endast en kvalitet. Den bästa. ¼ kg blyförpackningar Kr. 4.—

SÖRMANS
REGERINGSGATAN 4 och HANNGATAN 8
STOCKHOLM

Bagarstugan
HORNSGATAN 37 — Tel. Söd. 70 00
FOLKUNGAGATAN 65 — „ „ 73 37
GÖTGATAN 52 — „ „ 333 90

Böcker.

S tefan Zweig har flanerat och tittat på de stora lidelsen, och de noveller han samlat över denna har fått boktiteln *Amok* (Skoglunds. 5:50). Namnet är symboliskt och hänför sig till en bland malarierna härskande sjukdom, om man så får kalla det, nämligen det blinda raseriet. Driven av besatthet rusar den galne amoklöparen fram och stöter ned alla och envar, som ställer sig i hans väg. För att hindra en sådan rasande människas framfart återstår för de övriga blott att skjuta ned henne. Zweigs inledande beaktelse, som just heter Amoklöparen, handlar om en man, som av en obändig kraft tvingas att förfölja en kvinna till bliggen undergång, men denna historia är ej alldeles fri från banalitet. Bättre saker finns det emellertid i samlingen. Framför allt tror jag man kan peka på hans oerhörd suggestiva skildring av ett anakkande askvärde och på novellen »En fantastisk natt», där en törstörd leebmans återvändande till ett positivt och bejakande liv är gripet med intuitiv känsla för valörerna. Annars förväns man måhända mest över hur lidelsertit Zweig egentligen tagit till med den stora lidelsen. Det blir aldrig något furioso, aldrig någon hänsynslös kamp från författarens sida. Han älskar att framställa sig själv som den borse flånören, den litet frärvärande iakttagaren. Detta ger visserligen anledning till besinningsfull blankgång men lägger det även därjämte bortom det verkligt upplevda ramar. Det blir konstruktion, fast naturligtvis en mycket hälsosam.

Hans Falladas roman *Kleiner Mann — was nun?* som tidigare behandlats i dessa spalter, föreligger nu i en god översättning under titeln *Hur skall det gå med Pinnerbergs?* (Bonnier, 6:50.) Denna ytterst välskrivna bok har blivit en litterär händelse, vars ryktbarhet förde grunda sig lika mycket på författarens beändade konstnärliga temperament som på finnets beklämmande vid. Manschettjournalistariets uppmokst, de tusende och åter tusende små pinnebergare, som genom sin dåligt föränkade existens blivit lekbollar på ledets nyckfulla väggoppar, har Fallada tecknat utan stora ord, utan bitter anklagelse. Den vemodfulla betraktelsen, den gränslösa medömkan har blivit hans vapen, och hans bok står som ett mänskligt dokument fyllt av oändlig förståelse.

En norsk debutant, Gunnar Larsen, har fått så många rokor lagda för sina fötter att det är med nyfikenhet man ger sig på hans lilla roman *I somras* (Bonnier, 4:25). Och vad finner man här, en delvis originell begävnig, som på ett lekande och sympatiskt sätt beskriver en liten kärlekshistoria, fri från all trivialitet och sentimental berusning men med en god portion humor och uppriskande iakttagelser. Hans rent befängda vändningar och inskott i sammanhanget gör ibland att sätta verkar knagglig, men ger man sig tid att långsamt avvätta den, finner man snart tussing i dess logiska (eller ologiska om man så vill) tankekedja. Att karaktärsteckning är alltid är

Skytteholm. Från tvenne slagfält — och från ett tredje.

I våra dagar, då depression och arbetslöshet spökar bakom människors kamp för tillvaron, skapas irritationsmoment i människans psyke, som kunna bli av allvarlig art. Sysslösheten kan vara en direkt orsak till neurasteni eller eftergifter för frestelse av olika slag. »Fåfång går lärt mycket ont.» Samhället gör ju sitt till för att bringa föröströrelsen även av instruktiv art, åt den stora skaran av arbetslösa genom föreläsningar och kurser. Men hur det än är, så är människan en bräcklig varelse, som ofta faller ihop, när motgångarna hopa sig.

Sorgligast är arbetslösheten, när den får spritmissbruk i sitt följ. Det låter som en paradox men är tyvärr en naken sanning. Hur den inkomstlösa kan skaffa sig alkoholstimulans, tycks för den oinveigda vara omöjligt att besvara, men det är i realiteten så, att en sup finns här och en annan där, om man går omkring och driver som arbetslös. Härmed är icke sagt, att alla arbetslösa hemfalla åt spritmissbruk. Tvärtom finns det säkert ett stort antal personer, vilka lida av depressionen, som göra det bästa möjliga av situationen. Men det torde utan vidare inses, att den person, som sysslös går och låter sina tankar ideligen kretsa kring möjligheten att få en sup låter ett sjukdomsfrö gro, som kan bli ödesdigert. Nervositet och olust blir en omedelbar följd av detta liv. Och så är eländigt så svårt det kan bli: arbetslöshet, svält, hemlöshet och sjukdom.

Lyckligtvis finns det för dessa arma människor (men även för andra nervleka) ett sjukhem, som tager emot dem och skänker dem den vård, som de i så hög grad behöva. Det är Stadsmissionens Skytteholm på det vackra Ekerö, tre mil från Stockholm. Genom att kommunerna träda ekonomiskt emellan kan Stadsmissionen här utföra en välsigevande gärning. Inom läkarekretsar är detta sjukhem synnerligen uppmärksammat, enär det i vårt land är det enda i sitt slag, som tillämpar arbetsterapi, en funktionsmetod, skulle man kunna säga, för behandlingen av nervleka.

Huru nödvändigt det än är att bereda en nervös arbetslös individ en dräglig nödort, så är dock arbetsterapiens viktigaste moment ett annat. En nervös människas skull icke vila. Hon skall i stället sysselsättas, ha något för händer, så att olusttanarna »skingras». Hon skall så litet som möjligt tänka på motgångar, som varit, eller svårigheter, som kunna komma efter konvalescensens slut. Hon skall erhalla en sysselsättning, som för henne har nyhetens behag och som med framgång i de nya förhållandena återger henne självförtroende och tillit för sin egen arbetsförmåga. På så sätt dör så småningom den gamla sjuka människans, och i hennes ställe träder en ny levnadsglad arbetare. Arbetsterapi är emellertid hållas inom en avvägd gräns. Patienten skall icke tröttnas i fysiskt av-

tillräckligt fyllig gör egentligen heller ingenting. Larsens lilla bok har en förunderlig förmåga att till sist endast låta de bästa och originella sidorna stanna i läsarens minne. Johan Falck.

Waterloo.

H et nära Bryssel ligger Waterloo med sina minnesmärken från den stora Napoleonsbataljen 1815. Från Lejonkulen — det valdiga minnesmärket över de engelska stupade (ej mindre än 226 trappesteg ledde upp till kronen) — har man en klar överblick över det forna stridsfältet och med hjälp av en karta och en beskrivning kan man tydligt följa förloppet av den 9½ timmar långa kampen, som slutade med den orimligt stora summan av 49,000 döda. Mer än hundra år ha gått. Fridfullt och bördigt breda sig nu vidnerna. Brandområdeställningen om krig som varande bragd, ära, äventyr passar på något sätt ihop med slaget av den 18 juni 1815. . .

Ypern.

M il efter mil rullar autobussen genom Fiandern, där skyttegravarna under världskriget buktade fram och åter omkring staden Ypern, inneslutande den än som en udde, än som en halvö, stundom nästan som en ö. Alla spår av kriget lora nu nära utplånade, med undantag av minnesmärken och kyrkogårdar, och några få döda träd, som kvarblifvits. Nya träd ha hunnit att växa upp, alla hus öro nybyggda, hela Ypern är återuppbyggt, katedralen och den berömda klädeshallen äro nästan färdiga, marken är odlad och de tyska pengarna synas ha blivit väl användta. Moder jord har gömt och glömt det förrfärga som varit och blomstrat på nyt.

Hundratals små kyrkogårdar ligga strödda överallt. En av de största engelska, Tyne Cot Cemetery, med några tusen gravar, är en verklig sårvidhet därför att den är så vackert. Dels är den belägen på en höjd, dels var den höjd i rosen och olika slag av blommor och mellan gravvårdarna löpte välkända gräsängar. Några exsollidare ha tagit det som en uppgift att hålla den så ytterligt prydd och fin. Frid, försöning och för-

seende så mycket, att han känner sig överansträngd.

Under lediga stunder, alltså då arbete icke pågår (i regel arbetas 4 till 5 timmar om dagen), skola patienterna beredas tillfällen till angenämt och omväxlande tidsfördrif. Härifrån finnas tillgång, radio, sportartiklar, schack, sällskapsspel m. m. Promenader i de vackra omgivningarna på Ekerö äro mycket uppskattade på Skytteholm. Man blir där liksom andligt upplydd. Man gläds åt naturens skönhet och fröjdas åt den ideella förändring, som fortgår i ens inre. Man förinner barrockens andredrätt som en ljulvig balsam. Tallarnas st och de ämnas väl skvalpet mot strandens klippfasta stenar äro en sällsam musik för en röls själ. Man glömmor sorger och bekymmer, till och med sitt viktigaste »om»: om jag ändå hade plats, när konvalescensden är slut. T. F.—.

nyelse, tänkte man, livet kommer åter till sin rätt!

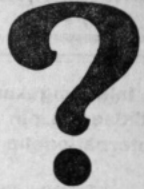
Då stannar biten på nytt och vi vandra upp till ett stenrös. Det visade sig vara en efterhärming av ett rös och djupt nere i en cementsida låg som ett vidunder en tjocka Bertha. Den stora kanonen gjorde ett så oväntat och starkt intryck efter all kyrkogårdsfriden och det var så vederbörligt att tänka på allt det snille och alla de förberedelser, som nedlagts till detta förstörsevirket, som odspulstabl fraktats dit som »fallsvapen». Femton sådana stora odjur ligga nu kvar i Fiandern och norra Frankrike. De gjorde ju aldrig så stort verkligt skada som de voro storta till de voro mera avsedda, sådes det, för att ha en moraliskt nedbrutna inverkan på fienden. Det gjorde inte tjocka Bertha mer sympatiskt. Tvärtom! Ett helt är tog det för övver denna man innan de hade färdigmonterat kanonen, som skulle moraliskt försvaga fienden. Tänka sig att hålla på 305 dagar med att ställa i ordning sådant rackartyg!

Vi vandra försiktigt genom öppna och överfäktade skyttegravar, som behållits som ett slags museum; övan jord var tuggträden kvar, gamla skor och vapendel voro spridda överallt. Nu var man beredd på att föreställa sig att så långt ågigt hade all varit skottskjutet; i fyra år levde människor i dessa rättihål, vattenfyllda och isskyllida, i ihållande regn, i ett helvetiskt oväsende och under osäkra beskjutning. »Har kunde ni hålla ut?» frågade jag den engelska »vi voro alla toliga», sade han, sett nytt krig borde inte få släppas lös.

Från idéernas stridsfält.

En ung karikatyrtecknare och författare, pseudonymen Illion, amerikansk medborgare, icke tillhörande något politiskt parti, har i dessa dagar utan att orsaken angivits blivit utvisad från Belgien. Illion har skrivit några teaterscener och flera böcker, senast ett scenario på 15 små sidor med titeln »Det stora kriget mellan Fikoland och Paterland», där han skämtar med hela världens dumheter. Jag har hört honom yttra sig i offentliga debatter. Han yttrar sig inte politiskt, men säger oväntat lustiga saker och tyckes ha publiken på sin sida. Hans inställning synes vara: individen och karaktären, det är det viktigaste. Komiken tyckes emellertid vara förfargare medtän på dessa tjocka Berthas. Jag har hört honom kommunicera och revolutionärer dundra mot samhället och ingenting hände mer än att en äldre man sade: så länge vi ha yttrandefrihet är allt bra». Men soldaterna här i kasererna lära dra på mun åt sin egen tillvaro, då »Det stora kriget» löses där. Och det synes ha skrämt myndigheterna. Det låter otroligt, men hänger efter all sannolikhet ihop på så sätt. Det bebdar en skymning även här.

Bryssel i juli 1933. Anna T. Nilsson.

Råd och Rön

DESINEKTIONSANSTALTEN
EDV. JACOBSSON, RINGVAGEN 149,
AV KUNGL. MEDICINALSTYRELSEN AKTORISERAD
desinfektör. Specialitet: Cynrorökning
av hela fastigheter. Ensamförläggare för
Tulléx-vätska och Tulléx-Rökbok. Obs!
Giftfritt. Kan utföras av vem som helst.
Följ nogga bruksanvisningen.
Tel. 40 00 21, 43 19 93.

INREDNINGAR
ynque Lundström
dekorerar
KONSTRUKTOR, FÖRSÄTTAR,
INREDARE.
KUNGSG. 39 SR 11703

NATURSAFT
Använd LUTEMANS Safter.
Specialitet: APELSINSAFT.
Firman grundad 1872
Adr.: Fridhemsgatan 66
Tel. 50 32 20.

OPTIKER
Ur & Optik
(Petrus Ahlén)
Karlarägen 87. Tel. 62 41 17.
Utprovning av glasögon efter läkarrecett
under fullgod garanti utföres av mång-
årigt fackman. — Urreparationer utföres
omsorgsfullt.

TVÄTT
Kahns Tvätt
Tvätt och mangling 45 öre. Väljort
arbete. Hämtnas. Gyllenborgsgatan 8.
Telefon 53 71 20.

Jussin
Lagligt skyddat
Enkelt örtmedel för slemlösling.
Pris kr. 1:25, originalpaket till
en liter dekokt. Å apotek.
Lindhoms Droghandel,
Stockholm 21.

Maria Lazar:

Kvinnan i Tredje Riket.

M ånga svenska kvinnor har nog med förväning och harm, kanske också med ett visst förakt tagit del av underrättelserna om att det just var kvinnorna i Tyskland som till stor del bidrog att bereda vägen för Adolf Hitler, att de nu blomsterströf denna hans väg och tilljublar honom som en befriare, emedan han vill befria dem från deras själavändighet. Det står fast att det var en oerhörd stor procent kvinnliga röster som tillföll Hitler vid de senaste valen — som väl också för lång tid framåt kommer att vara de sista. Ett valresultat från Syd-Tyskland må tjäna som belysande exempel: I Hessen var 65 procent av de nation-socialistiska rösterna avgivna av kvinnliga väljare.

Den tyska kvinnan, den kristligt-ariska kvinnan, germankvinnan, tänker nu åntilligen återta sitt medfödda naturliga yrke,

nämligen att vårda hemmets härd — vilken i förbigående sagt den manliga hushållningen och den manliga krigspolitiken har gjort sitt bästa att i grund förstöra. Man behöver bara slå upp en tysk tidning, höra ett tyskt radioföredrag som berör något område av kvinnans världs, och man får ständigt höra samma visa: den germanska kvinnan skall, alla ötyska inflytanden till trots, nu endast vara maka och moder, ingenting annat än det, även om mannen är utan existensmöjligheter och barnen utan mjölk och bröd. Ty den äkta germanska kvinnan lever, icke för att föda barn utan — jag begagnar mig här av riksmäster doktor Fricks ord — för att »ställa sina barn till statens förfogande». Och har man en gång hört en radioutsändning från en afton hos Hitlerungdomen, så vet man också hur dessa pojkar ropar en slags

hälsning till varandra: »Vi är födda för att dö för Tyskland.»

Dessa pojkar mödrar är just de »äkta tyska», de »germanska» kvinnorna. Egentligen är det nästa komiskt. Har man alldeles glömt bort att det just var de germanska kvinnorna som först och häftigast och mest framgångsrikt revolterade emot kvinnans underordnade ställning i samhället. Kvinnorörelsens viktigaste förkämpar har varit de skandinaviska kvinnorna — alltså de mest rasrena germannerne — engelskor och amerikaner. Den orientalska, den romanska, den slaviska kvinnan har alltid varit ett betydligt svagare behov efter självständighet och oavhängighet.

Vad nu de tyska kvinnorna beträffar, så var de visserligen inte precis de ledande inom kvinnorörelsen, men de arbetade med. De visade i sitt yrkesarbete och i kampen för sina politiska och ekonomiska rättigheter de bästa tyska egenskaper, flit, seghet, energi. Kriget var dem därvidlag en sorglig medhjälpare. När man sökte ersättning för den manliga arbetskraften, när spårvarnarna fick kvinnliga fröare, sjukhus kvinnliga

kirurger, ammunitionsfabrikerna kvinnlig arbetskraft, när man inom post- och järnvägsväsendet över huvud taget inte kunde reda sig utan kvinnliga anställda, när man till och med använde kvinnliga lokomotivförare, då hörde man ingenting om kvinnans ömtåliga och skonsambet krävande fysik, då hördes inte ett pip om huruvida hon skulle vara vuxen ansvaret eller inte. Kvinnorna stod med båda fötterna i de olika yrkena när männen, de män som inte fallit på, på års förtjänst utvis skjutna till krymplingar, återvändande från kriget — som ju till råga på allt också var ett förlorat krig.

Så kom inflationen. Industrien som lämnats vind för väg under förstörrelsens tid blomstrade åter upp, ett utthungat land utan livsmedel, kläder, skor, utan maskiner och nödvändighetsartiklar ropade de efter arbete, som inte bara skulle tjäna de döda utan också livet. Det fanns arbetsstillfällen i överflöd. Kvinnorna behövde inte alls först vänta på att idén om deras självständighet skulle segra, för att få tillträde till alla, nästan alla yrken. Ingen missunnade dem deras verksamhet. Det fanns minnsand »dubbeltljänster»

den tiden, långt innan man alls kände till detta rysliga ord med sin förklädda holtelse.

Kanske allt detta hade försäggatt litet för fort. Världskriget hade ju över huvud taget påskyndat den historiska utvecklingens tempo på ett ödesdigert sätt. Man måste riktigt göra klart för sig i vilken rask följd de olika riktningarna inom konst, litteratur, moder, avlöste varandra, vilka språng det förekommit i naturvetenskapens och teknikkens utveckling sedan 1918. Så är det verkligen icke att undra på om glädjen över alla plötsligt öppnade, nya och mångfaldiga levnadsbänor på alla områden ofta sköt över målet. Man förhastade sig i den endast alltför ödesdigra missuppfattningen, att efter världskriget, efter det som man trodde sista stora återfallet i barbariet, skulle framstredandet vara en självklar sak.

Så tog man som självfallet all sådant, som i dessa dagar göres om intet med ett par slagord, några öta komiska och orimliga löften: kvinnans likställighet i det offentliga livet, hennes frihet att välja yrke, självbestämmanderätten över det egna ödet, den egna kroppen. Ännu finns det visserligen ingen förordning i Tysk-

en Inledningskurs till radloserien om "Internationella ekonomiska frågor".

Radiofjänts föreläsningsserie om internationella ekonomiska frågor kommer att bjuda på många nationalkonsekvens termer och begrepp, som man måste känna till för att kunna tillgodogöra sig innehållet i föreläsningarna.

För dem, som villja skaffa sig en inledande orientering i dessa frågor, har Kooperativa förbundets korrespondensskola sammanställt en korrespondenskurs i nationalekonomi, innehållande just sådant, som direkt anknyter till de internationella ekonomiska problemen.

Kursen är författad av professor G. Westin Silverstolpe och innehåller fem studieböcker. Dess omfattning är icke större än att man hinner avsluta den före föreläsningsserien börjar. Både enskilda lyssnare och deltagare i lyssnargrupper böra skaffa sig denna minimitkurs i nationalekonomi.

Fyll i och sänd oss nedanstående kupong, så erhåller Ni prospekt och närmare upplysningar om kursen.

kooperativa förbundets korrespondensskola Stockholm

Sänd mig närmare upplysningar om inledningskurs till Internationella ekonomiska frågor.

Namn

Adress

Vävskolan i Nockeby.

Ett besök på fröken Anna Månssons vävskola vid Rittviksvägen ute i Nockeby är en riktig liten upplevelse. Den enkla villan i dalstil rymmer ett vackert litet hem, och då de tunga gamla kistorna öppnas, blir man verkligen imponerad av den yrkesskicklighet och den konstnärliga blick, som funnit sitt uttryck i kuddar, draperier och mattor.

Under slutet av augusti och de första dagarna av september kommer fröken Månsson att öppna en utställning av sina många vackra alster. Därvid kommer även att demonstreras en ny typ av vävstol, där väven går i lodrät riktning, genom vilket hela vävstolen kommer att uppta synligt litet utrymme och blir lätt flyttbar.

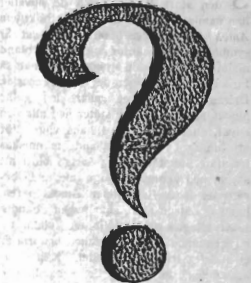
M. B. W.

Ett nytt Kvinnoideal.

I en liten utmärkt skriven bröschyr (eller ett radioföredrag) på 12 sidor har Hulda Flood givit en bild av den nya, och för den nya tiden nödvändiga kvinnan. Samtidigt som den är strängt saklig med direkta praktiska råd — som visar författarens stora erfarenhet och noggranna kännedom om de faktiska möjligheterna — ger framställningen impulser och inspirerande perspektiv.

Kvinnan som inte tillfår i en tidning och aldrig läser en bok är, eller bör, inte längre vara idealen. En sådan kvinnas passad dåligt i ett demokratiskt samhälle. Kvinnan skall inte förpassas till hemmet på ett sådant sätt, att hemmet ställs utanför den samhälleliga gemenskapen.

Hulda Flood: Ett nytt kvinnoideal. Utgiven av A. B. F:s centralbyrå, Stockholm. Pris 15 öre.

Råd och Rön DIETKOST

Vid överanstängning VARTROTTHET och OLUST Pröva någon av våra närande och kraftgivande, läppressade VEGETABILISKA SAFTER av Björk, Nässla, Enbär, Johannesört, Maskros, Vitluk, Malört m. fl. 24 olika sorter finnas. Begär prospekt. Schoenbergers Generalkontor. Linnégatan 23, Stockholm. Tel. 60 91 97. Ombud åttagas på alla platser.

DUPLICERINGSBYRÅ ÖRNEN. Skriv och Dupliceringsbyrå. Tel. 20 99 56. Kungsgatan 30, 2 H. Tel. 20 99 56. STOCKHOLM.

FOIVÅRD Rationell foivård. Bytår Ellasabets Fotskedbutik, Kungsgatan 19, 1 H, kbas. Tel. nr. 20 37 90, kl. 10-3 e.m.

FRUKT och KONSERVER. I stora klass Fruktaffär. Skeppargatan 96 (ing. fr. Strindbergsg. H. B. 8:s hus).

HOTELL i Stockholm. Bo på Missionshotellet Norden. Drottningatan 46. Förtäknings - Central - Billigt. Tel. 10 99 04, 11 65 15.

HALSOVÅRD. Stockholms Fysikaliska Kuranstalt. Hamngårdsg. 15, 1 fr. SKODSBORGS-METOD. Effektiv kurbehandling av gikt och reumatism, nervsvårhet, ämnesomsättningsstörningar. Herr- och damavdelning. Begär prospekt. Tel. 67 54 44, 61 06 78.

VÄVSKOLA VÅVELEVER, gärna kvar, emotgås på längre eller kortare tid. Svårt kvallsommar. Anna Månsson, Rittviksvägen 18, Nockeby. Tel. Nockeby 7 35. Beställningar av vävare utföras.

TIDEVARVET. Friewaldsgård 2, 3 tr., Stockholm. REDAKTION: Telefon 20 48 42. Mottagningstid kl. 10-12. EXPEDITION: Telefon 20 48 42. Kontorstid kl. 10-12 p. m., 1-4 e. m. Postgick 1944. PRENUMERATIONSPRIS: För ledare kr. 60,-, för övriga kr. 3:25. Kvartal nr. 1: 75. Lösnummer 16 öre. ANNONSPRIS: 1 cent 25 öre per millimeter. Stockholm 1933. Zetterlund & Tiedensköld Boktryckeri A. B.

Front mot reaktionen.

(Forts. fr. sid. 1).

Gift kvinnas rätt till arbete har vidsträckt betydelse.

Också fråga om gift kvinnas rätt till förvärfvsarbete gjorde kongressen mycket kraftiga uttalanden. Man påpekade de oupphörliga attacker mot den gifta kvinnan som överallt göras, men också den enighet som kan konstateras inom kvinnorsfären för att söka sig tillbaka dessa angrepp.

På detta område kom diskussionerna att vidröra stora och för hela utvecklingen synnerligen betydelsefulla områden. Man framhöll att varje förbud emot de gifta kvinnornas fria arbetsrätt kommer att gå ut även över de ogifta, över kvinnornas utbildning, förvärfvsförmågor och ställning i samhället över huvud taget. Där emot är den dubbla arbetslösheten för kvinnorna, med både husligt arbete och förvärfvsarbete ingående arbetslöshetsvård. De ökade inkomster för familjen som hustruns förvärfvsarbete medför, innebär i stället ökat ansvar för båda parter. I samband med detta betonas också att gemensamt försörjningsarbete förorsätter gemensamt ansvar och att kvinnorna skall villja som flickorna bör få likt träning och handlag i detta. På det husliga arbetets område påvisades också vissa oegentliga frågor om arbetslöshetsundersättning och arbetslöshetsförsäkring, då man tenderar att till det husliga

arbetet hänvisa kvinnlig arbetskraft utan hänsyn till om den är lämpad för arbetet eller icke. På detta sätt kommer hela det husliga arbetet som yrke att dras ner. Fröken Wallin betonar mycket bestämt hur viktigt det är att det husliga arbetet hålles högt som yrke och inte blir utsatt för den ringaktning, som trots allt fat om dess höga väsen alltså ofta gör sig gällande — i praktiken.

O. D. S. protesterar mot de tyska orättvisorna.

Den tyska representanten Gertrud Baer hade visserligen icke kunnat komma till kongressen, men hade förelagat ett uttalande om kvinnorna i Tyskland. Da Open Door icke kan beröra politiska och socialpolitiska frågor bestod kongressen gästart uttalande, som endast skulle gälla kvinnan som arbetare. I den mån kvinnorna är satta om den nya tyska regimens behandling av kvinnorna som yrkesarbetare — framhöll kongressen — uttalar Open Door sin bestämda protest mot dessa orättvisor. Resolutionen skickades till följande sätt.

I frågan om kvinnornas ställning till försörjningsäldersdoms-, invaliditets- och arbetslöshetsförsäkring, uttalar sig kongressen för fullt riksfästighet mellan män och kvinnor. Studiet av de olika resolutionerna kunde visst geka till ett utförligare behandling av de tyfälliga mycket intressanta diskussioner, som föregick deras förtalande och uttalande. Men tiden och utrymme är begränsade. Fröken Wallin vill endast till slut framhålla den stora glädjefullheten och lydnadighet med vilken kongressen föggs emot överallt i Prag, både enskilt och officiellt.

Bestäm i juni: »Männens värld kommer ständigt att övertäga kvinnas så mycket uppgifter och ansvar åt oss, som vi bevisar oss maktiga att sköla.» Detta förordne för mansvärlden förelämnar nästan ena mens förändring i de tyska kvinnornas livsvillkor, när det gällde Hitlers löfte om att man åt var och en av dem. Framtill det i Tyskland finns 2,800,000 tyska kvinnor än män.

Nå, vilka dessa kvinnokonferens talade också om fru Braun om natt valet av förtäliga föreständarinnor för de kvinnliga arbetslösheten är mycket svårt. Bäst är det om man väntar på världsligt arbete och för mer än månad i fickpengar. Vilken humor kan nämnt med så mycket för sig? Tredje mars, det är ungefär förtäliga svenska kvinnor, varvid man kunde ta till för glömma att prämissorna i Tyskland är om annan än i Sverige. Om

Radiotjänst

planerar till hösten en föreläsningsserie över ämnet »Internationella ekonomiska frågor», som säkerligen kommer att mötas med stort intresse. För lyssnare, som önska i förväg orientera sig i de nationalekonomiska resonemangen och den speciala ekonomiska terminologien har Kooperativa förbundets korrespondensskola ut gitt kurs i nationalekonomi uttagi och sammanställt de brev, vilka ansluta sig till i radioserien förekommande problemen. Denna minimitkurs omfattar fem brev, och det beräknas att, om man börjar studera den i slutet av augusti eller början av september, skall man kunna vara färdig till dess radioföreläsningarna börja i oktober. Kursen är författad av professor G. Westin Silverstolpe och omfattar först en allmän orientering i de vanligaste nationalekonomiska termerna och begreppen och därefter sedan ett utrikeshandelsorganisationer samt penningväsen och växelkursen. Denna inledningskurs rekommenderas både till enskilda lyssnare och deltagare i lyssnargrupper som en lämplig förberedelse.

man skall tro fru Brauns ord, är husmoders yrke — kvinnans egentliga, enda och äkta yrke, som hon med hela sin varelse skall eftersträva — i varje fall enligt betalt i Tyskland.

Man är förvånad, förförad, man frågar sig: har då alla dessa kvinnor och deras miljoner efterföljare blivit vansinniga? Vad de nyss citerade talarinorna beträffar är det likgiltigt om de bara är dumma eller ovederhäftiga eller båda delarna, om de tror på sin egen smörja eller inte. Men de miljoner som följer dem, hur står det till med dem? Man kan bedöma de enskilda hur man vill. Men miljonernas öde är för alla svenska, för alla europeiska, kanske för hela världens kvinnor av livsviktig intresse. Ty detta öde är i dag, i morgon, i övertomrom, om några månader eller år övertomrom förändras kvinnor. Och dessa kvinnor måste vara

stustade så som miljontals tyska kvinnor, vilka icke ville valja och aldrig kommer att valja Adolf Hitler, tyvärr icke var rustade. Ogonblickligt och orubbligt måste de stå upp emot fascismen, varhelst den försöker smyga in i deras eget land. Ty den är icke blott en sjukdom hos enskilda nationer, det måste man komma ihåg, den är en smitta som lätt går över också på andra nationer genom världskristen försvagade kroppar.

Vi måste alltså göra allt vad vi kan för att förklara vad vi inte kan fatta: att det verkligen finns orördhåda kvinnomassor i Tyskland som icke villigt: avstår från sina mödosamt tillkämpade rättigheter och understödjer ett mansvärldens program, vilket måste sarsa alla oss till de mest primitiva kvinnliga instinkter. Marie Lazar. (Forts. i nästa nr.)